

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince, Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 06.08.2026

Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

Türkiye'nin yaklaşık 2,5 milyar ABD doları bedelle tedarik ettiği S-400 sistemleri etkin biçimde kullanılamamış; bu tedarik nedeniyle ülkemiz F-35 programından çıkarılmış ve yaklaşık 1,5 milyar dolarlık ödeme karşılığında uçaklarını teslim alamamıştır. Türk savunma sanayii şirketlerinin F-35 üretim zincirinden çıkarılmasıyla milyarlarca dolarlık üretim ve ihracat geliri kaybı doğmuştur.

Ayrıca dövizle finanse edilen S-400 harcamasının borçlanma ve finansman maliyetleri, bakım ve muhafaza giderleri ile sistemlerin olası satışında ortaya çıkacak değer kaybının kamu maliyesi üzerindeki toplam etkisi kamuoyuna açıklanmamıştır.

Bunun yanında TBMM'de görüşülen düzenlemelerle Akkuyu Nükleer Güç Santrali başta olmak üzere nükleer enerji yatırımlarına KDV, damga vergisi ve çeşitli mali yükümlülükler yönünden yeni istisnalar getirilmesi öngörülmektedir. Ancak bu istisnaların toplam vergi harcaması, bütçe dengesi ve gelecek yılların kamu gelirleri üzerindeki etkisine ilişkin ayrıntılı etki analizinin kamuoyuna sunulmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda aşağıdaki sorularımın cevaplandırılması önem arz etmektedir.

SORULAR

1. S-400 hava savunma sistemlerinin Türkiye'ye toplam satın alma bedeli ne kadardır?
2. Ana sözleşme bedeli dışında nakliye, altyapı, eğitim, bakım, sigorta, test, güvenlik ve diğer giderler için toplam ne kadar harcama yapılmıştır?
3. S-400 tedariki için yapılan ödemelerin yıllar ve para birimleri itibarıyla dağılımı nedir?
4. Ödemelerin ne kadarı doğrudan bütçeden, ne kadarı Savunma Sanayii Destekleme Fonu'ndan ve ne kadarı kredi yoluyla karşılanmıştır?

48019

5. Tedarik için Rusya Federasyonu veya Rus finans kuruluşlarından kredi kullanılmış mıdır?
6. Kullanıldıysa kredinin ana para tutarı, faiz oranı, vadesi, geri ödeme takvimi ve toplam finansman maliyeti nedir?
7. Kredi sözleşmelerinde devlet garantisi, Hazine garantisi veya başka bir kamu taahhüdü bulunmakta mıdır?
8. S-400 tedarikinin bugüne kadarki faiz, kur farkı ve diğer finansman maliyetleri dâhil toplam kamu maliyeti nedir?
9. S-400 için yapılan ödemenin aynı tarihlerdeki Hazine dış borçlanma maliyetleri esas alınarak bugünkü değeri hesaplanmış mıdır?
10. Bakanlığın yaptığı hesaplama göre S-400 tedarikinin 2026 yılı fiyatlarıyla güncellenmiş maliyeti kaç ABD dolarıdır?
11. Sistemlerin kullanılmamasından kaynaklanan atıl kamu yatırımı maliyeti hesaplanmış mıdır?
12. Sistemlerin yıllık bakım, depolama, personel, enerji, sigorta ve güvenlik giderlerinin kamuya maliyeti ne kadardır?
13. S-400 sistemlerinin amortisman süresi ve mevcut muhasebe değeri nedir?
14. Sistemlerin kamu hesaplarında hangi kurumun taşınır veya duran varlığı olarak kayıtlı olduğu açıklanabilir mi?
15. Sistemlerin üçüncü bir ülkeye satılması durumunda satış bedeli hangi kurumun hesabına gelir olarak kaydedilecektir?
16. S-400'lerin Birleşik Arap Emirlikleri'ne satışı için mali değerlendirme çalışması yapılmış mıdır?
17. Yapıldıysa sistemlerin güncel piyasa veya satış değeri kaç ABD doları olarak belirlenmiştir?
18. Sistemin satın alma bedelinin altında satılması hâlinde ortaya çıkacak kamu zararı nasıl hesaplanacaktır?
19. S-400'lerin devri karşılığında nakit ödeme dışında enerji, finansman, yatırım veya başka ekonomik menfaatlerin sağlanması görüşülmekte midir?
20. Birleşik Arap Emirlikleri veya başka bir ülke tarafından S-400'ler için fiyat teklifi sunulmuş mudur?
21. S-400'lerin Rusya'ya iade edilmesi ihtimalinde Türkiye'ye yapılacak geri ödeme veya mahsup tutarı konusunda çalışma yapılmış mıdır?

48019

22. Sistemlerin imha edilmesi ya da kullanılamaz hâle getirilmesi durumunda kamu hesaplarında ne kadar zarar oluşacaktır?
23. S-400 tedarikinden doğan mali zararın sorumlularına rücu edilmesine ilişkin hukuki bir değerlendirme yapılmış mıdır?
24. F-35 programı kapsamında Türkiye tarafından bugüne kadar ABD'ye ve program ortaklarına toplam ne kadar ödeme yapılmıştır?
25. Kamuoyunda belirtilen yaklaşık 1,5 milyar dolarlık ödemenin ayrıntılı dökümü nedir?
26. Bu tutarın ne kadarı uçak satın alma avansı, ne kadarı altyapı, eğitim, malzeme ve program katılım gideridir?
27. F-35 programından çıkarılmamızın ardından ABD'den herhangi bir geri ödeme alınmış mıdır?
28. Geri alınamayan toplam tutar ne kadardır?
29. Bu alacak kamu hesaplarında hangi kalemden izlenmektedir?
30. Teslim edilmeyen F-35 uçakları için ödenen tutarlara faiz işletilmekte midir?
31. Türkiye'nin alacağını tahsil etmek için tahkim, dava, mahsuplaşma veya diplomatik çözüm seçenekleri hakkında Bakanlıkça çalışma yapılmış mıdır?
32. F-35 programından çıkarılmanın Türk savunma şirketlerine kaybettirdiği mevcut ve gelecekteki sözleşmelerin toplam değeri ne kadardır?
33. Bakanlığın elinde şirket bazında üretim, ihracat, vergi ve istihdam kaybı analizi bulunmakta mıdır?
34. Türk şirketlerinin F-35 programı kapsamında programdan çıkarılmadan önce elde ettiği yıllık gelir ne kadardır?
35. Program kapsamında Türkiye'ye gelmesi beklenirken iptal edilen toplam sipariş ve üretim hacmi ne kadardır?
36. F-35 programından çıkarılmanın kurumlar vergisi, gelir vergisi, SGK primi ve ihracat gelirleri üzerindeki toplam kaybı nedir?
37. F-35'lerin teslim edilmemesi nedeniyle alınan yeni F-16'lar ve modernizasyon kitleri için yapılan ilave harcama ne kadardır?
38. S-400 tedariki nedeniyle ortaya çıkan doğrudan ve dolaylı mali kayıpların toplamı Bakanlıkça hesaplanmış mıdır?
39. Hesaplandıysa S-400 bedeli, finansman maliyeti, F-35 ödemeleri, sanayi kaybı, yaptırımlar ve alternatif uçak tedariki dâhil toplam zarar kaç ABD dolarıdır?

40. Toplam kaybın 10 milyar ABD dolarına yaklaştığı yönündeki hesaplamalar doğru mudur?
41. S-400 ve F-35 süreçlerinin mali sonuçlarına ilişkin Sayıştay tarafından özel denetim yapılmış mıdır?
42. Sayıştay veya Bakanlık denetim birimlerinin hazırladığı raporlar neden kamuoyuna açıklanmamaktadır?
43. Akkuyu Nükleer Güç Santrali yatırımına bugüne kadar sağlanan toplam vergi, prim, harç ve gümrük istisnası tutarı nedir?
44. Akkuyu Proje Şirketine verilen yatırım teşvik belgelerinin tarihleri, belge numaraları, yatırım tutarları ve destek unsurları nelerdir?
45. Akkuyu'ya sağlanan kurumlar vergisi indiriminin toplam üst sınırı ne kadardır?
46. Vergi indirimi kapsamında 9 milyar 819 milyon ABD doları tutarında teşvik verildiği iddiası doğru mudur?
47. Bu tutarın hesaplanmasında kullanılan yatırım katkı oranı ve vergi indirim oranı nedir?
48. Akkuyu Proje Şirketi bugüne kadar ne kadar KDV, gümrük vergisi, damga vergisi ve kurumlar vergisi istisnasından yararlanmıştır?
49. TBMM'de görüşülen yeni düzenlemeyle nükleer enerji santrali yatırımlarına getirilen KDV istisnasının bütçeye yıllık ve toplam maliyeti ne olacaktır?
50. Getirilen damga vergisi istisnasının toplam vergi harcaması ne kadardır?
51. Yeni düzenleme kapsamında gelir ve kurumlar vergisi, harç, fon, resim veya diğer mali yükümlülükler yönünden başka istisnalar bulunmakta mıdır?
52. Düzenlemeden yararlanacak mevcut ve muhtemel şirketler hangileridir?
53. Düzenlemenin fiilen esas olarak Akkuyu Nükleer AŞ'ye uygulanacağı değerlendirilmesi doğru mudur?
54. Yeni istisnaların geçmişe yürütülmesi veya daha önce doğmuş vergi borçlarına uygulanması mümkün müdür?
55. Düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle Akkuyu Proje Şirketinin daha önce ödediği vergiler iade edilecek midir?
56. İade edilecekse tahmini iade tutarı ne kadardır?
57. Yeni vergi düzenlemesine ilişkin Bakanlık tarafından etki analizi hazırlanmış mıdır?
58. Hazırlanmışsa analiz neden kanun teklifinin ekinde TBMM'ye sunulmamıştır?
59. Düzenleme hazırlanırken Gelir İdaresi Başkanlığının yazılı görüşü alınmış mıdır?

60. Bakanlığın veya Gelir İdaresi Başkanlığının düzenlemeye olumsuz görüş verdiği iddiası doğru mudur?
61. Kanun teklifine komisyon görüşmelerinin son aşamasında eklenen düzenleme hangi kurum veya kuruluş tarafından hazırlanmıştır?
62. Düzenleme için Akkuyu Nükleer AŞ, Rosatom veya Rusya Federasyonu makamlarından talep gelmiş midir?
63. Akkuyu'ya sağlanacak yeni istisnaların toplam tutarının 5 milyar ABD dolarına ulaşacağı iddiası doğru mudur?
64. Bu tutarın hangi hesaplama göre doğru veya yanlış olduğu açıklanabilir mi?
65. Vergi istisnalarının 2026-2030 yılları arasındaki merkezi yönetim bütçe gelirlerine toplam etkisi nedir?
66. İstisnalar Orta Vadeli Program ve bütçe vergi harcaması tahminlerine dâhil edilmiş midir?
67. Dahil edilmemişse bütçe gelir hedeflerinde revizyona gidilecek midir?
68. Türkiye'de faaliyet gösteren yerli enerji, sanayi ve teknoloji şirketlerine tanınmayan bu kapsamda istisnaların yabancı sermayeli bir nükleer proje şirketine verilmesinin mali ve ekonomik gerekçesi nedir?
69. Sağlanacak vergi avantajlarının yerli katkı, teknoloji transferi, istihdam ve yerli tedarik şartlarına bağlanması düşünülmüş müdür?
70. Akkuyu Proje Şirketinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi veya projenin gecikmesi hâlinde teşviklerin geri alınmasına ilişkin hüküm bulunmakta mıdır?
71. Geciken üniteler nedeniyle bugüne kadar teşviklerin geri alınması ya da ceza uygulanması gündeme gelmiş midir?
72. Akkuyu'nun işletme süresi boyunca şirketin elde edeceği gelire ilişkin Bakanlık tahmini nedir?
73. Akkuyu'dan alınacak elektriğe verilecek satın alma garantisinin kamu ve tüketici üzerindeki toplam maliyeti hesaplanmış mıdır?
74. Vergi teşvikleri, satın alma garantisi, arazi tahsisi, finansman ve diğer avantajlar birlikte değerlendirildiğinde projenin Türk kamu maliyesine toplam yükü ne kadardır?
75. S-400 sistemlerinin üçüncü ülkeye devrine Rusya'nın onay vermesi karşılığında Akkuyu'ya ilave mali ayrıcalık sağlandığı iddiası doğru mudur?
76. Bakanlık bu ihtimalin kamu zararı ve görevi kötüye kullanma bakımından incelenmesini sağlayacak mıdır?

77. S-400, F-35 ve Akkuyu süreçlerinin toplam mali etkisini içeren bir “kamu maliyeti ve risk raporu” hazırlanarak TBMM’ye sunulacak mıdır?